

July 16, 1981
**Talks Between Delegations of Bulgarian State
Security and Stasi on BND**

Citation:

"Talks Between Delegations of Bulgarian State Security and Stasi on BND", July 16, 1981, Wilson Center Digital Archive, Archive of the Ministry of the Interior, Sofia, Fond 1, Record 12, File 349. Obtained by the Bulgarian Cold War Research Group.
<https://wilson-center-digital-archive.dvincitest.com/document/110724>

Credits:

This document was made possible with support from Leon Levy Foundation

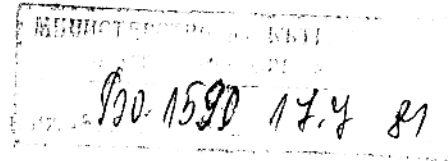
Original Language:

Bulgarian

Contents:

Original Scan

СТРОГО СЕКРЕТНО!

М В Р
ВТОРО ГЛАВНО У-НИЕ — ДС
Рег. № 23850 Екз. 2
16.00.1981 19 год.

ДО
ПЪРВИЯ ЗАМ.—МИНИСТЪР
НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Ген.полковник Гр.Шопов

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

ОТНОСНО: Проведени разговори между делегации на
ВГУ—МВР и Втори главен отдел на МДС—ГДР

ДРУГАРЮ ЗАМ.—МИНИСТЪР,

От 7 до 10 юли 1981 г. по покана на МДС на ГДР пре-
бивава в ГДР делегация в състав: генерал-майор Георги Младе-
нов — първи зам.—началник на ВГУ, полковник Борис Димитров —
началник на отдел 03, ВГУ и полковник Стоян Марков — ръко-
водител на представителството на МВР в ГДР. Същата проведе
разговори с делегация на Втори главен отдел на МДС на ГДР,
в която бяха включени др. полковник Емилиус — зам.—началник
на Втори главен отдел, подполковник Ширхорн — началник на
отдел 02 при Втори главен отдел, подполковник Кемпе — начал-
ник на 12 отдел при Втори главен отдел, майор Райн от Окръж-
но управление МДС — гр. Лайпциг и др. Киршайн от Следствено
управление на МДС на ГДР.

Разгледахме ГДОП "Книжари" и обменихме информация
за нови моменти в дейността на БИД.

№ 2-37-3
25.8.82
229

Другарите от ГДР изчерпателно ни запознаха с данните, с които разполагат за главния обект на ГДОП "Книжари" - Ото Загнер, водещ се при тях под псевдоним "Герлах". Последният от 1954 г. редовно посещава ГДР и взема участие на пролетния панаир в гр. Лайпциг като представител на издателство "Кубон и Загнер", купуващо и разпространяващо най-вече славянска литература. По този повод посещава Москва, Прага, Варшава и София. През 1955 г. му предложили сътрудничество по метода на убеждението на основата на заинтересоваността му от участие в Лайпцигския панаир. Прием, но избягвал да се ангажира в по-активна дейност, като постоянно изтъквал, че не е подходящ за агент на МДС. През 1961 г., поради слаба работа, немските другари прекъснали връзката със същия, но продължили изучаването му. През 1967 г. получили данни от тяхното Първо управление, че "Герлах" поддържа връзка с отделение II-A-6 на БНД (занимаващо се със събиране на данни чрез обработка на географско-техническа литература, карти, справочници и други източници на такава информация. Ръководител на въпросното отделение работел под псевдоним "д-р Тайсен", легендарен като служител в Министерство на външните работи. Същият поддържал връзка с "Герлах" и издателството му.

За по-успешното му разработване, разобличаване и евентуално превербуване немските другари подновили връзката с "Герлах". Последният продължавал да съобщава незначителни неща, като предоставил част от картотеката на клиентите си на немските другари. Отново проличал стремежът му да се откъсне от връзките си с МДС. В резултат на проведените от тях по-целенасочени мероприятия придобили данни за множеството контакти, които установява, в това число и с враждебно настроени граждани на ГДР, но не получили данни, уличаващи го в разузнавателна дейност. Информирали съветските другари,

които им съобщили, че не разполагат с компрометиращи го данни. През 1980 г. съветските другари успешно насочили агент към обекта. Постъпили са вече данни от агента на съветските другари, че обектът проявява интерес към географска литература. Предстои проверка на данните.

От немските другари се изказа предположение, че може би съветските другари имат контакт с "Герлах", защото последният имал връзки с ръководни литературни и културни среди в Съветския съюз, пласирал на Запад значителни количества съветска литература и показвал винаги положително отношение към Съветския съюз.

Информирах немските другари за нашата работа по обекта и резултатното насочване към същия на агент "Иванов", който го посещава вече няколко пъти във фирмата му във ФРГ, проведените "М-Родопи", "М-Г", ВП и направения от нас опит да му създадем контакт с агент "Петров" – картограф по професия, към когото обектът не прояви интерес.

В обсъждането взеха участие ОР от Лайпциг, който се среща с "Герлах" и ръководен работник от Следствено управление на МДС.

От всички изказали се другари се оформи становище, че би било ненормално положение, ако БИД (явно или "на тъмно") не ползува един търговец от ФРГ, който повече от 25 години посещава социалистическите страни и е почти единственият по-крупен разпространител на славянска литература на Запад.

Направих предложение да се разгледа разработката със съветските другари. Да се изясни какви са перспективите в търговската му дейност и ще се навреди ли, ако му бъде забранено да посещава Съветския съюз. (От проверките у нас се установи, че ако му забраним да посещава НРБ, няма да се нанесат щети на страната). Да се проведат активни мероприя-

тия по време на предстоящите му участия в панела на книгата в Москва и София, след което да обменим информация и преценим целесъобразността от провеждането на един много сериозен разговор с обекта, с оглед изясняване връзките му с БНД и срочното и окончателно вземане на отношение към същия.

Възприе се направеното предложение и уточнихме наши и техни по-конкретни мероприятия.

Заместникът на генерал Крач – полковник Емилиус, отговарящ за работата срещу БНД, ни запозна с някои нови моменти в работата на БНД срещу ГДР и отговори изчерпателно на поставените от нас въпроси. Разказа, че срещу БНД работят четири отдела в състава на Втори главен отдел: отдел за борба срещу военното разузнаване на БНД, работещо много активно срещу ГДР; отдел за работа по центрoвете на БНД, работещи срещу ГДР; отдел за работа по постоянното представителство на ФРГ в ГДР (дипломатически канал) и отдел, работещ по проверка на кореспонденцията между двете германски държави, която е огромна. Освен това, в главните отдели по икономиката, транспорта и др. също се водят дела на граждани на двете страни, заподозрени като агенти на БНД.

Информира ни, че през последните години особено се е засилила работата на БНД по събиране военна информация за ГДР и дислоцираните в нея съветски войски. Само за две години и половина им се удало да разобличат повече от 40 агенти на БНД, събиращи военни сведения. За целта съответните органи на БНД вербуват агенти, агент-вербовчици, агенти-куриери или агенти-инструктори из средата на граждани на ФРГ и Западен Берлин, имащи основателни поводи да посещават ГДР. Това са предимно лица, изселили се от ГДР или такива от ФРГ, имащи родствени връзки в ГДР, живеещи в близост с интересувашите БНД военни обекти в ГДР. Вербовките на същите се извърш-

определен адрес, които се ползват от агента по горепосочения начин. Тайниците биват обикновено в дърво, пластмасови тръбички, циментова плочка, различни плоскости и др., които се залагат в горите около Берлин. До сега на тези места са разкрити 70-80 % от тайниците на БНД.

Другарят Емилиус посочи пример на разкриване тайник в околностите на Лайпциг. В продължение на година и половина около 50 ОР са работили за разкриване на тайника. Успели да обработят поставените материали, което им помогнало да разкрият агент на БНД, зареждащ тайника, посещаващ ГДР по време на панаира, частно като гост или турист. Впоследствие се изяснило, че същият е зареждал и други тайници и че последните шест години работил като щатно платен агент на БНД.

Другарите от ГДР посочиха, че имат данни, че БНД има свои центрове за работа срещу НРБ и други социалистически страни, както следва:

1. Акционерно дружество Рейн-Майн-Дунав в гр. Мюнхен, ул. "Леополтщрасе" № 28.

От тази позиция БНД осъществява оперативен контрол върху екипажите на корабите от социалистическите страни, чрез които минава р. Дунав. Вероятно извършва вербовачна дейност.

2- В Хамбург БНД има прикрите под названието "Кюнаст", което работи сред екипажите на корабите от социалистическите страни.

Установено било, че в болшинството си капитаните и боцманите на търговските кораби на ФРГ, посещаващи ГДР, са свързани с БНД и изпълняват нейни задачи.

3. Към Първия отдел на Централата на БНД в гр. Мюнхен има специализирано отделение за водене разузнавателна дейност срещу НРБ, Румъния, Югославия и Албания.